

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 4648
Tarih : 24.05.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İnsan Hakları Derneği'nin açıkladığı verilere göre; ülkemizde 17 bin 500 faili meçhul cinayetin olduğu, büyük çoğunluğu gözaltına alındıktan sonra kaybolan 3 bin 248 kişinin gömülü olduğu tahmin edilen 253 toplu mezarın tespit edildiği ve ilgili savcılıkların toplu mezarların açılmasında uluslararası protokolleri uygulamada direnç gösterdiği kamuoyuna yansımıştır. Kayıplar ve faili meçhul olayları araştırmak amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Filiz Kerestecioğlu

İstanbul Milletvekili

HDP Grup Başkan Vekili

GEREKÇE:

“1992-95 yılları arasında Bosna’da süren savaşta binlerce kişinin kaybolduğu ve toplu mezarlara gömüldüğü gerçeğinden hareketle 1996 yılında Birleşmiş Milletler Kayıplar Komisyonu kurulmuştur. Bu anlamda, her yıl 17-31 Mayıs tarihi arasındaki günler de kayıpların bulunması için çeşitli eylemler, etkinlikler düzenlenmekte ve bu günler Uluslararası Gözaltında Kayıplara Karşı Mücadele Haftası olarak adlandırılmaktadır. 20 Aralık 2006 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nda Kişilerin Gözaltında Kayıptan Korunmaları ile İlgili Uluslararası Sözleşme kabul edilmiştir.

Kişilerin Gözaltında Kayıptan Korunmaları ile İlgili Uluslararası Sözleşme’ nin zorla kaybetmeye mutlak bir yasak getirmesinin yanı sıra, taraf devletlerin iç hukuklarında bu eylemi bir suç olarak tanımlamasını da şart koşturmaktadır. Ayrıca yaygın veya sistematik kaybetme eylemlerini de insanlığa karşı işlenen suçlar kapsamında ele almaktadır.

Sözleşmenin birinci ve ikinci maddelerinde, “Hiç kimsenin gözaltında kayba maruz bırakılamayacağı ve hiçbir istisnai durumun kişilerin gözaltında kayıp olmalarına gerekçe yapılamayacağı” hükmü yer almaktadır.

Bu güne kadar 105 ülkenin taraf olduğu BM Kişilerin Gözaltında Kayıptan Korunmaları ile İlgili Uluslararası Sözleşme’ ye Türkiye Cumhuriyeti taraf olmamıştır.

İnsan Hakları Derneği ve Yakınlarını Kaybedenler Derneği’nin verilerine göre; ülkemizde 17 bin 500 faili meçhul cinayetin olduğu, büyük çoğunluğu gözaltına alındıktan sonra kaybolan 3 bin 248 kişinin gömülü olduğu tahmin edilen 253 toplu mezarın tespit edildiği ve ilgili savcılıkların toplu mezarların açılmasında uluslararası protokolleri uygulamada direnç gösterdiği ile ilgili açıklamalar basına ve kamuoyuna yansımıştır.

Yukarıda belirtilen kayıpların ve faili meçhul olayların büyük kısmının politik cinayetler ve kayıplar olduğunu belirtmek gerekir. Yine bunların dışında da binlerle ifade edilen kayıplar olduğu düşünülmektedir. Türkiye’nin zorla kaybetmeler konusunda geçmişle yüzleşmesi gerekmektedir. Bu gerekçeyle hakikatleri araştırarak geniş yetkilerle donatılmış bir tarafsız komisyon kurulması toplumsal barış için öncelik arz etmektedir. Bununla beraber ülkemizin Birleşmiş Milletler ‘Kişilerin Gözaltında Kayıptan Korunmaları ile İlgili Uluslararası Sözleşme’ sine taraf olması aciliyet arz etmektedir.

Yine yukarıda belirtilen benzer olayların tekrarının önlenmesi bakımından gözaltındaki kişilerin avukatlarıyla görüşmesini engelleyen KHK'lerin (Kanun Hükmünde Kararnamelerin) ve OHAL uygulamalarının kaldırılması, cezasızlık politikasından vazgeçilmesi, savcılarının harekete geçerek, kayıp vakalarının yaşandığı dönemdeki emniyet ve jandarma birimlerinin sorumlularının tespit edilmesi, kalıcı bir toplumsal barış için elzemdir. Tüm bu nedenlerle kayıpların ve faili meçhul olayların araştırılması, sorumlularının yargıya havale edilebilmeleri için bir araştırma komisyonu kurulması elzem hale gelmiştir.